Österåker

Upptäck konsten

Ett urval av offentlig konst i Österåker

Välkommen att upptäcka tre konstrundor!

Innehåll

Östra konstrundan 4
Skulpturpark Åkers kanal 24
Västra konstrundan 48

Haluaisitko tietoa Österåkerin taideteoksista suomeksi?
Vieraile verkkosivustollamme osteraker.se/suomeksi

For translation into other languages, please visit our website osteraker.se

Utgivare: Österåkers kommun 2026.

Källor: Stockholms länsmuseum. Konstnärernas egna webbplatser. Konstkonsult Mona Wassén. Intervjuer med konstnärerna Tomas Lacke, Mats Åberg och Lena Lervik. Katalog för Borås skulpturbiennal 2012. Konstnärer i Österåker: Boken Från Acke till Lacke utgiven av Österåkers konsthall Länsmansgården, text och grafik av Lennart Högman och Anders Pettersson. Textunderlag från konstnärerna Guangjuan Zhang, Jan Stenberg, Gunnar Carl Nilsson och Erik Wennerstrand.

Text: Maria Söderlund och Rebecka Walan, Stockholms läns museum.

Översättning: Risto Hurskainen och Semantix.

Foto: Patrik Lundin.

Grafik: Linda Gelin Nielsen.

Tryck: Scandinavian Print Group.

Konsten i Österåkers kommun

I ett växande Österåker är konsten en självklar, närvarande och livgivande kraft. Vår kommun uppmärksammas alltmer för sitt rika och nyanserade konstliv med tillgång till samtida offentlig konst på våra torg och i våra parker med konst från 60-talet fram till idag.

Konsten vid Åkers kanal tillhör kommunens skulpturpark. Här finns tankeväckande konst i förening med lokal historia som till exempel i Vägen till en morgondag, bro utan ände, av Erik Wennerstrand vid Åkersbro och Vera Vattnare av May Lindholm vid Klappbryggan i kanalstaden. Men konst finns också på andra platser i Österåker; som till exempel Fredsborg, Österåkers multiarena och utmed järnvägen. Genom broschyren Upptäck konsten kan du hitta till konsten och läsa om varje konstverk.

Besök dessutom gärna Österåkers Konstförening vid Länsmansgården och Ljusterö Konstförening. De rekommenderas varmt för sina intressanta utställningar.

Välkommen att upptäcka konsten I Österåker!

Arne Ekstrand,
ordförande i kultur- och fritidsnämnden i Österåker

Det är möjligt att ta del av konstrundorna till fots eller via cykel.

Östra konstrundan

1. Barn på strand, Hanna Beling 6
2. Ormkvinna, Ulrica Hydman Vallien 7
3. Fågelmannen, Bertram Schmiterlöw 8
4. Arkipelag, Thomas Nordström 9
5. Järnsmide, Göran Strååt 10
6. Män i båt, Sture Collin 10
7. Badaren, Bengt Amundin 12
8. Skog, Gustav Kraitz 12
9. Tupp, Göran Strååt 14
10. Inte tala, inte se, inte höra, Lena Lervik 14
11. Liten Buddha, Lena Lervik 15
12. Clownen inom oss, Johan Ferner Ström 16
13. Ljugarbänken, Elsie Dahlberg 16
14. Landkrabba, Amalia Årfelt 19
15. Kram, Birgitta Muhr 19
16. Sjöjungfru, Sture Collin 20
17. Järnvidja, Jögge Sundqvist 21
18. Forum Vendelorum, Guangjuan Zhang, Jan Stenberg 23

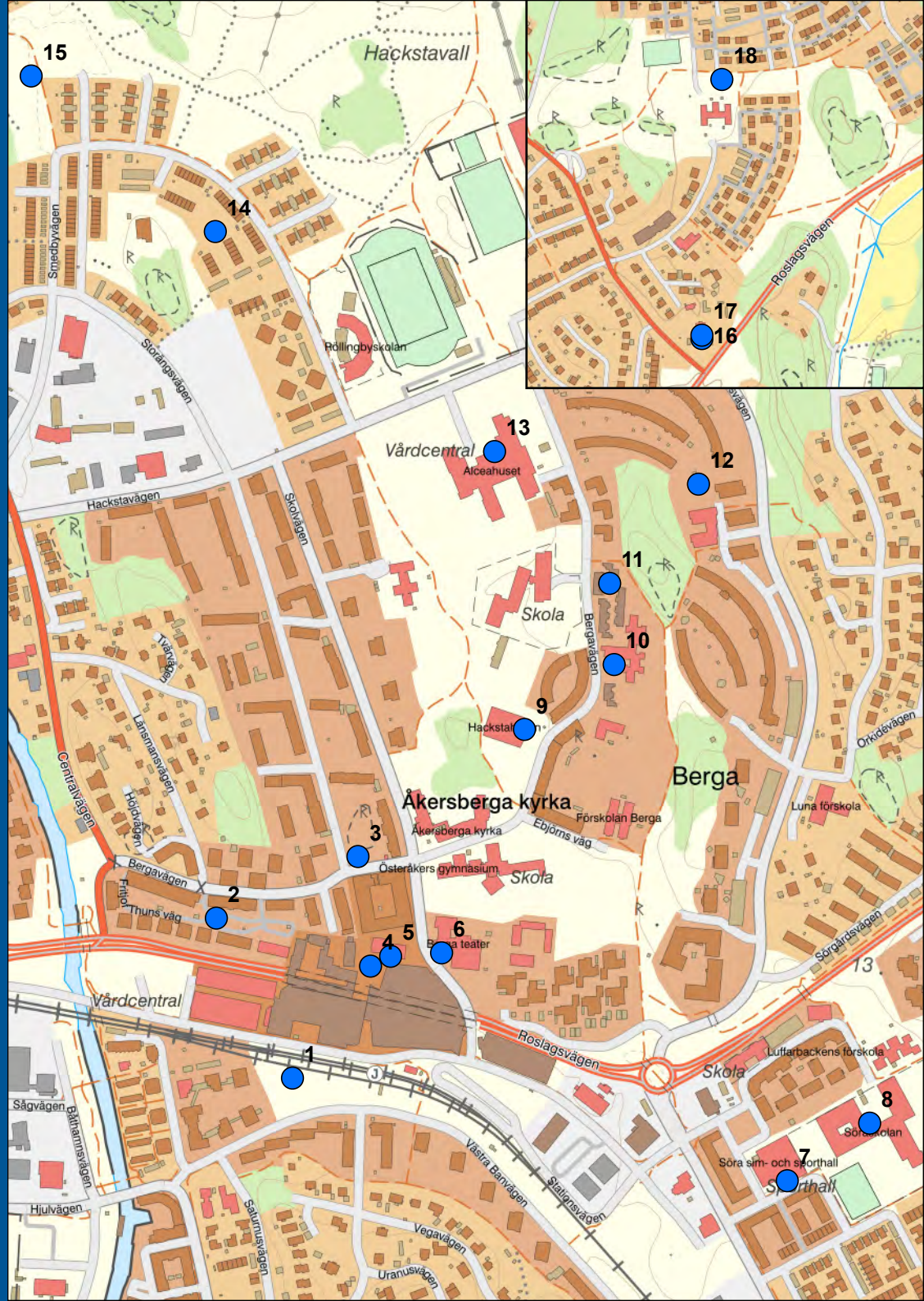

1. Barn på strand

Av: Hanna Beling, 2002.

Barnen på stranden, blickar allvarligt utåt, kanske mot havet och horisonten. De uttrycker ett stillsamt allvar.

Hanna Beling, född 1972, utbildad vid Konsthögskolan i Stockholm, arbetar föreställande och inspireras av bland annat renässansens porträttkonst. Hon skapar gärna atmosfär med hjälp av klädsel och rekvisita, vilket bland annat syns i Barn på strand, där flickornas solhatt och badmössa är skapade i avvikande blå och vitpatinerad brons. Hanna Beling har även deltagit i utformningen av statyn av Margareta Krok utanför Kungliga Dramatiska Teatern i Stockholm.

2. Ormkvinna

Av: Ulrica Hydman Vallien, 2006.

Skulpturen Ormkvinna är skapad av konstnären Ulrika Hydman Vallien (1938–2018). Att Ormkvinna är placerad mitt i ett bostadsområde i Åkersberga beror på att Ulrika Hydman Valliens barndomshem låg här.

Färg, form och motiv känns igen från glas av en av Sveriges mest kända glaskonstnärer. Hon är utbildad vid Konstfack med Stig Lindberg som lärare. Under många år var hon glasformgivare vid Kosta Boda. Förutom glas arbetade hon i akryl, akvarell och keramik. Färgstarka tulpaner, ormar och ansikten har blivit hennes signum och utsmyckar såväl glas som flygplan. Hon är representerad vid Nationalmuseum och Göteborgs konstmuseum.

Skulpturen Ormkvinna drar tankarna till förantika figuriner från Knossos som föreställer gudinnor med bara bröst som håller en orm i vardera handen. Eller kanske anspelar skulpturen på den mytologiska kvinnovarelsen Medusa, vars hår bestod av slingrande ormar.

3. Fågelmannen

Av: Bertram Schmiterlöw, 1988.

Fågelmannen är barfota och håller varsamt en fågel i sin hand. Konstverket är av Bertram Schmiterlöw (1920–2002) som framförallt var verksam som målare. Han skapade många porträtt, gatuscener och naturskildringar. Bertram Schmiterlöw eftersökte att gestalta en känsla i sina bilder och skulpturer. Han följde en impressionistisk konstriktning och inspirerades bland annat av Edward Hopper och Giorgi Morandi.

Skulpturen av Fågelmannen är skapad sent i Schmiterlöws liv. Hans dotter beskriver att han ville att det goda och naiva skulle lysa igenom i Fågelmannen.

Förutom i Åkar-Pelles park återfinns skulpturen på skolgården till Humanistiska Läroverket i Sigtuna och privat i en minneslund i Österskär.

4. Arkipelag

Av: Thomas Nordström, 2011.

Arkipelag är en organiskt formad fontän för alla sinnen. Konstnären Thomas Nordström (1967–) har utgått från kommunens närhet till vatten och skärgård när han skapade verket. Det upplevs i det synliga utförandet och genom ljudet av vatten som sprutar - porlande eller i kaskader, genom de mjukt formade stenarna eller ”öarna”. Vattnet skiftar i intensitet och är synkroniserat med ett ljusspel.

Vintertid, när vattnet är avstängt, täcks stenarna med kåpor som är belysta inifrån. På så sätt får fontänen liv även under den mörka delen av året. Fontänen kan utforskas på olika sätt. Kanske genom att balansera på kanten eller genom att hoppa runt på stenarna? Prova att blunda och lyssna till ljudet av vattnet. Vilka associationer får du av brusandet och porlandet?

5. Järnsmide

Av: Göran Strråt, 1955.

Järnsmide skapades i samband med bygget av det före detta kommunhuset vid Storängstorget i Åkersberga. Arkitekten var SAR N-H Winblad och kommunhuset invigdes 26 november 1955. Järnsmide är ett fint exempel på samverkan mellan konst och arkitektur i uttryck och gestaltning.

6. Män i båt

Av: Sture Collin, 1994.

Två gubbar sitter i en båt. Den ena pekar mot den närliggande teatern. Inne i teatern står ytterligare en gubbe som betraktar båten utanför. Det är något humoristiskt och lite galet över gubbarna i båten, men samtidigt något skört. Sture Collin (1939–) skildrar de utsatta på ett sätt som sällan görs i konsten, och ännu mindre i den offentliga konsten. Collin har gjort flera varianter på temat båt. Den första är från 1992 och heter Dårarnas båt, och är placerad på Hornsgatan. Genom sin konst synliggör Collin människor som länge varit osynliga för det stora flertalet. Var är gubbarna egentligen på väg, med näsorna i vädret?

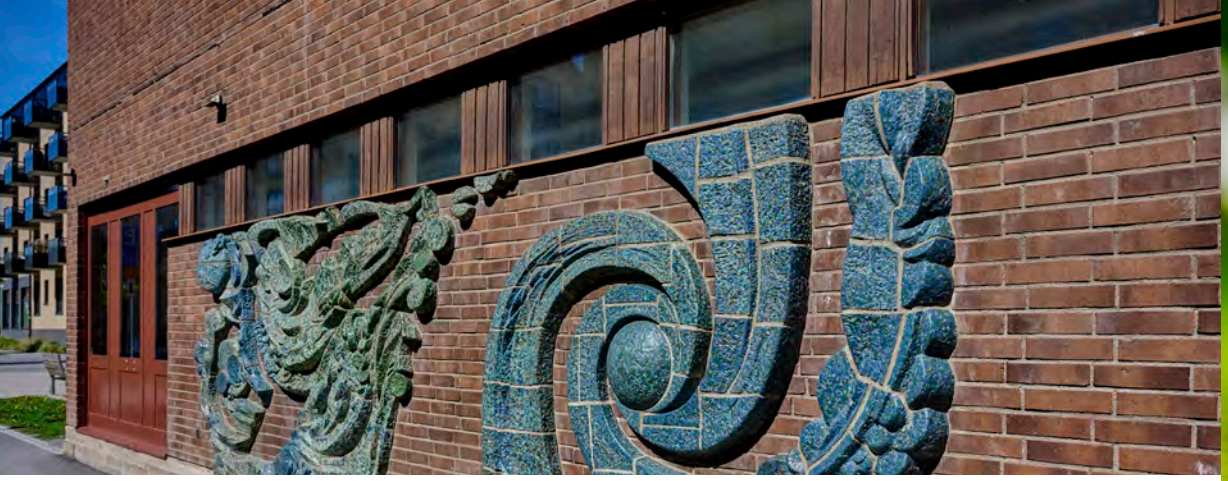

7. Badaren

Av: Bengt Amundin, 1975.

Redan innan du stiger in på Söra simhall möts du av flödande vatten. Det är Bengt Amundins (1915–2011) konstverk Badaren, en relief av keramik som strömmar över simhallens tegelvägg. Konstverket låter oss ana vattendroppar och en vattenvirvel. Ett passande motiv som bjuder in till att dyka ned i simhallens vatten på andra sidan väggen. Bengt Amundins skulpturer är oftast nonfigurativa och inte sällan gjorda av brons. Här har konstnären istället valt att arbeta i keramik som glaserats.

8. Skog

Av: Gustav Kraitz, 1974.

Mitt bland teglet på Söraskolans fasad tränger en skog upp ur betongen. Trädstammarna är stabila och låter fantasin flöda fritt hos alla som betraktar dem. Konstnären Gustav Kraitz (1926–2026) arbetade ofta i keramik. Han är utbildad vid Konstakademin i Budapest och samarbetade mycket med sin hustru, Ulla Kraitz. I Österåker är Gustav Kraitz utöver trädstammarna vid Söraskolan, representerad genom keramikäpplet på Runö kursgård. Men även utanför Sverige syns hans konstverk och samarbeten, som vid Raoul Wallenbergmonumentet utanför Förenta Nationernas huvudkontor i New York där han skapat verket Hope tillsammans med Ulla Kraitz.

9. Tupp

Av: Göran Strååt, 1970.

Göran Strååt (1913–1994) var en svensk målare, tecknare, mosaikkonstnär och skulptör som bodde och verkade många år i Åkersberga.

Tuppen på Hackstahallens fasad är som ett litet moln av fjädrar som rör sig åt alla håll, liksom en uppburrad, vild och spattig tupp. I verket blir Göran Strååts sida som tecknare och målare tydlig.

10. Inte tala, inte se, inte höra

Av: Lena Lervik, 1988.

Skulpturen är inspirerad av och en parafras på ett klassiskt buddhistiskt talesätt om hur en rättfärdig person bör vara. Talesättet populariserades i Japan och blev till ett motiv med tre apor som med gester visar dessa talesättets påbud: Inte tala, inte se, inte höra. I Lena Lerviks verk är det små barn som gör gesterna. Lena Lervik arbetar ofta med olika religiösa motiv, ofta med barn och mödrar i fokus.

Två andra konstverk av Lena Lervik finns i Österåkers kommun. Förklädd Gud och Liten Buddha.

11. Liten buddha

Av: Lena Lervik, 1988.

Lena Lervik arbetar mest i materialen brons och terrakotta. Hon är född i Kristianstad 1940 och numera bosatt i Stockholm. Hon är verksam som skulptör och utbildad vid École des Beaux Arts i Genève, vid Konstfack och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. Många av hennes skulpturer visar motivet mor och barn, Maria-gestalten eller gudinnor ur vår tidiga historia och skildrar allmänmänskliga relationer med religiös symbolik.

Lena Lervik har även gjort konstverken Förklädd gud och Inte tala, inte se, inte höra.

12. Clownen inom oss

Av: Johan Ferner Ström, 2023.

Konstnären uppmanar oss att plocka fram vår inre clown och våga skratta med varandra och åt varandra, men kanske framför allt åt oss själva.
Att våga vara vänliga. Högst upp på gjutjärnsskulpturen som är formad som ett tre meter långt liggande ansikte, sitter en lysande röd clownnäsa i glasfiber. Modellen till det rofyllt, vilande ansiktet är konstnärens dotter Saga. Johan Ferner Ström är även konstnären bakom Fruktparken i Liljeholmen och Ellen Keys park vid Jarlaplan i centrala Stockholm.

13. Ljugarbänken

Av: Elsie Dahlberg, 1982.

I skulpturgruppen Ljugarbänken utanför Alceahuset möter vi två farbröder mitt i ett samtal. Titeln Ljugarbänken ger oss en ledtråd. Vad ljuger man om i skärgården? Det är förstås två fiskare vi har att göra med och den ena har haft lyckan att dra upp en fisk ute till havs:

– Hur stor var den?
– Den var så här stor!

Elsie Dahlberg, skulptör och tecknare (1916– 2005) studerade vid Konstakademien under Eric Grates ledning. Hon var fascinerad av havet och kom under många långseglingar i kontakt med befolkningen som levde av havet i ytterskärgården. Elsie Dahlberg bodde under många år i Österskär i Österåkers kommun.

14. Landkrabba

Av: Amalia Årfelt, 2016.

Amalia Årfelts motivvärld består ofta av djur med stor personlighet som till exempel katter, hundar, grisar och hästar. Här på lekplatsen har hon gestaltat en landkrabba. Den står orörlig på fyra ben och ser nästan fastvuxen ut samtidigt som den ser ut att vänta på något. Landkrabban är gjord i infärgad betong och är så låg att den går att sitta på.

15. Kram

Av: Birgitta Muhr, 2020.

Birgitta Muhr är född 1961 och utbildad vid Kungliga konsthögskolan i Stockholm. Hon arbetar i olika material och praktiker i sitt konstnärskap såsom skulptur, måleri och video. Hon använder sig ofta av djur och natur i sin konst. Birgitta Muhrs konst är lekfull, kärleksfull och lite finurlig. Ett av hennes verk, som är placerad på en förskola, består av stora röda hjärtan på marken som både går att leka och sitta på. I Örebro stadspark har hon skapat en gatlykta som blev så trött att den behövde sätta sig ner. Det finns även två tulpaner av Birgitta Muhr på perrongen till Högdalens tunnelbanestation.

16. Sjöjungfru

Av: Sture Collin, 1994.

Lekfullt, humoristiskt och en smula provokativt, leker Sture Collin (1939–) med våra föreställningar om hur en sjöjungfru bör se ut. I Collins värld av skulpturer dominerar gubbarna och tanterna. De här okonventionella gestalterna syns inte så ofta i konsten, men genom Sture Collins konstnärskap är det fritt fram för dem att provocera, och även inspirera. Skulpturen Sjöjungfru är av brons och gjordes 1994. Sedan dess har den flyttats ett flertal gånger för att till sist ha hittat ett hem vid Länsmansgården.

17. Järnvidja

Av: Jögge Sundqvist, 2022.

Konstnären Jögge Sundqvist med alias Sur-Olle är slöjdare och folkkonstnär. Han är verksam utanför Umeå. Jögges influenser kommer från den svenska självhushållningsslöjden och folkkonsten från 1600- och 1700-talet.

Många av Jögge Sundqvists arbeten är slöjdade utsmyckningar för både privata och offentliga miljöer. Några exempel är skurna ordtavlor med tänkvärda citat, skulpturer av figurer och väsen samt livsträd och reliefer. Den oskolade uttrycksförmågan hos alla folkliga kulturer intresserar honom och är källan till hans drivkraft. Jögge Sundquist som slöjdad hela sitt liv, är representerad såväl vid Statens konstråd som Nordiska muséet och Västanå teater. Utomhusskulpturen Järnvidja utanför Österåkers konsthall Länsmansgården är skapad av furu, krokvuxen björk och glas. Figuren är närmare fyra meter hög.

18. Forum Vendelorum

Av: Guangjuan Zhang och Jan Stenberg, 2025.

I Skånstaparken finns verket Forum Vendelorum – ett tidspanorama i fyra akter. Namnet betyder ungefär Vendelernas mötesplats. Vendeltiden är en period som börjar långt före vikingarna och sträcker sig in i den tidigare delen av vikingatiden, då människor reste, bytte till sig djur, mat och föremål, tillverkade redskap i järn och tecknade runor. Många levde på gårdar med husdjur som grisar, getter och ankor.

I Skånstaparken finns lämningar från järnåldern i form av gravar, den så kallade Fornängen. Vi vet att platsen där Skånstaparken ligger, har en forntida historia. Konstverket består av tidsportalen, skeppet med för och akter, gångstenarna i marken med djurspår, olika föremål och en myntskatt och djurskulpturerna.

När kvällen kommer tänds ljuset i portalen och skeppet som om tiden själv vaknar till liv.

Inskriptionen på portalen är i runskrift och lyder: Vi reste, reser, ska resa nu, i Forum Vendelorum och på andra sidan portalen: Vi ska leka, leker, lekte nu i Forum Vendelorum.

Guangjuan Zhang är född i Kina och har arbetat som skulptör i många olika material, som glas, brons, lera, betong och till och med is och snö på isfestivalen i hennes hemstad Harbin.

Jan Stenberg är från Sverige och gillar att arbeta med ljus och former som förändras när du rör dig runt dem. Hans konstverk väcker nyfikenhet då det är möjligt att upptäcka nya saker vid varje besök.

Skulpturpark Åkers kanal

19. Vera Vattnare och Två systrar kommer, May Lindholm 27
20. Don´t be Afraid, Eva Larsson 29
21. Nuna, Tomas Lacke 31
22. Nypan, Gunnar Carl Nilsson 31
23. Restless, Fredrik Norén 33
24. Rymdvolym, Bengt Amundin 35
25. Kusinerna, Monika Gora 36
26. Celeste, Mats Åberg 39
27. Förklädd Gud, Lena Lervik 39
28. Sense of Touch, Viktor Korneev 40
29. Pregnancy, Viktor Korneev 40
30. Draken, Berndt Helleberg 43
31. Kyss, Eva Marklund 43
32. Svanen landar, Lars Brunström och Harry Modin 44
33. Åkerstorp: Gången tids arbete och odling, Bengt Amundin 45
34. Vägen till en morgondag, bro utan ände, Erik Wennerstrand 46

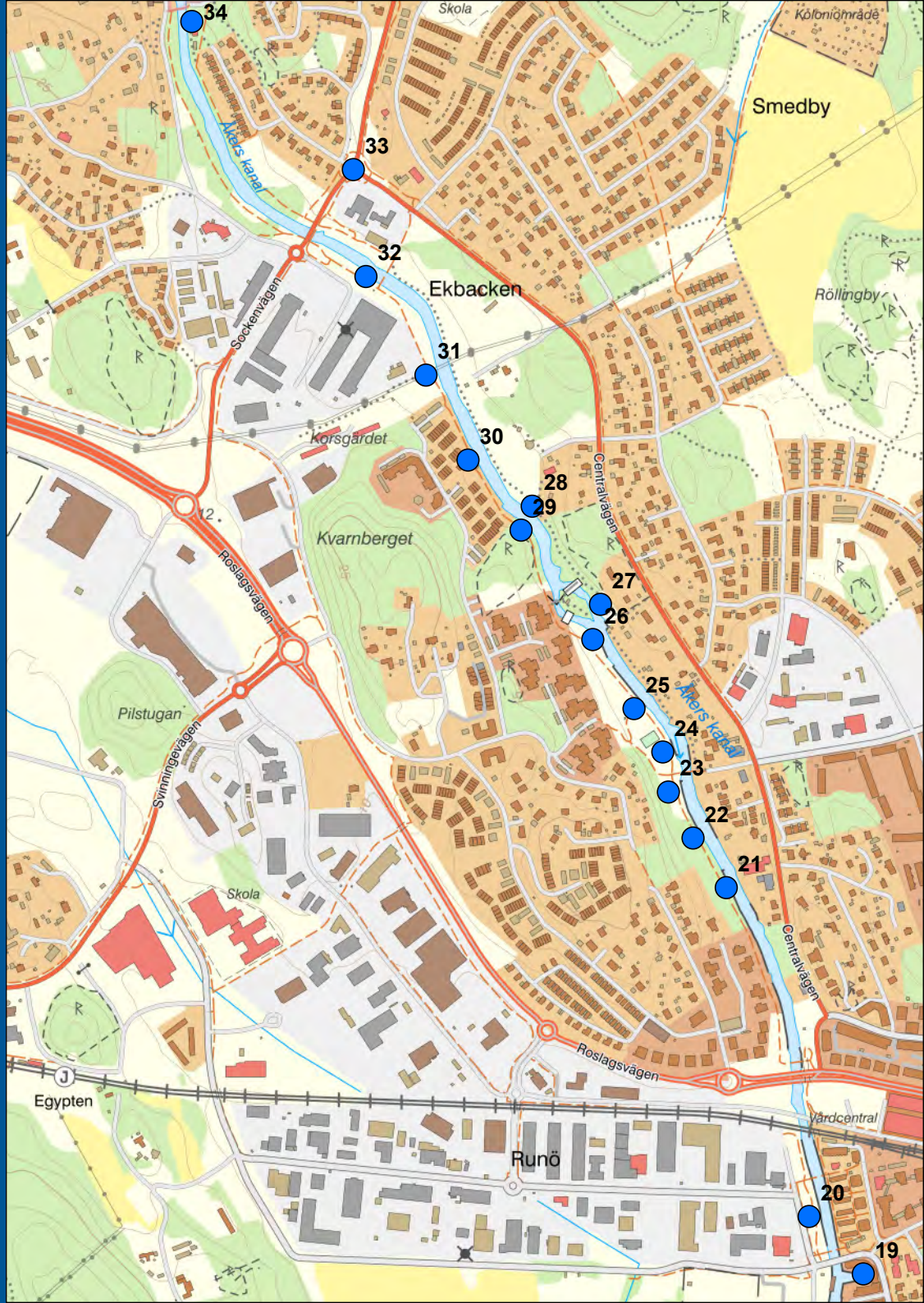

19. Vera Vattnare och Två systrar kommer

Av: May Lindholm, 2019.

I Östra kanalstaden finns tre små figurer. Den första figuren ser ut som en äldre kvinna som bär på två hinkar. De två andra figurerna ser ut att vara unga flickor. Det är ungefär 20 meter mellan flickorna och den äldre kvinnan, men alla tre figurerna är vända åt samma håll - ned mot vattnet i Åkers kanal. Flickorna är långt i förväg. Deras steg är lätta, medan den äldre kvinnan tycks vagga fram med en hink i vardera handen. Titeln på skulpturen som föreställer den äldre kvinnan är Vera Vattnare. Titeln på skulpturen som föreställer de två flickorna är Två systrar kommer. Båda skulpturerna hör ihop och tillsammans utgör de ett verk. May Lindholm kallar figurerna för Nystingar och de runda figurerna med fyra tår finns placerade på olika platser i Sverige. Vid vattnet i Östra kanalstaden fanns förr en brygga där man tvättade och klappade ur vattnet med träredskap. En sådan brygga kallades för en klappbrygga. När konstnären May Lindholm (1964–) fick uppdraget att skapa en skulptur för platsen tog hon fasta på berättelsen om bryggan. Vilken relation har figurerna till varandra? Ska alla hjälpa till att tvätta? Eller ska de till vattnet av olika anledningar?

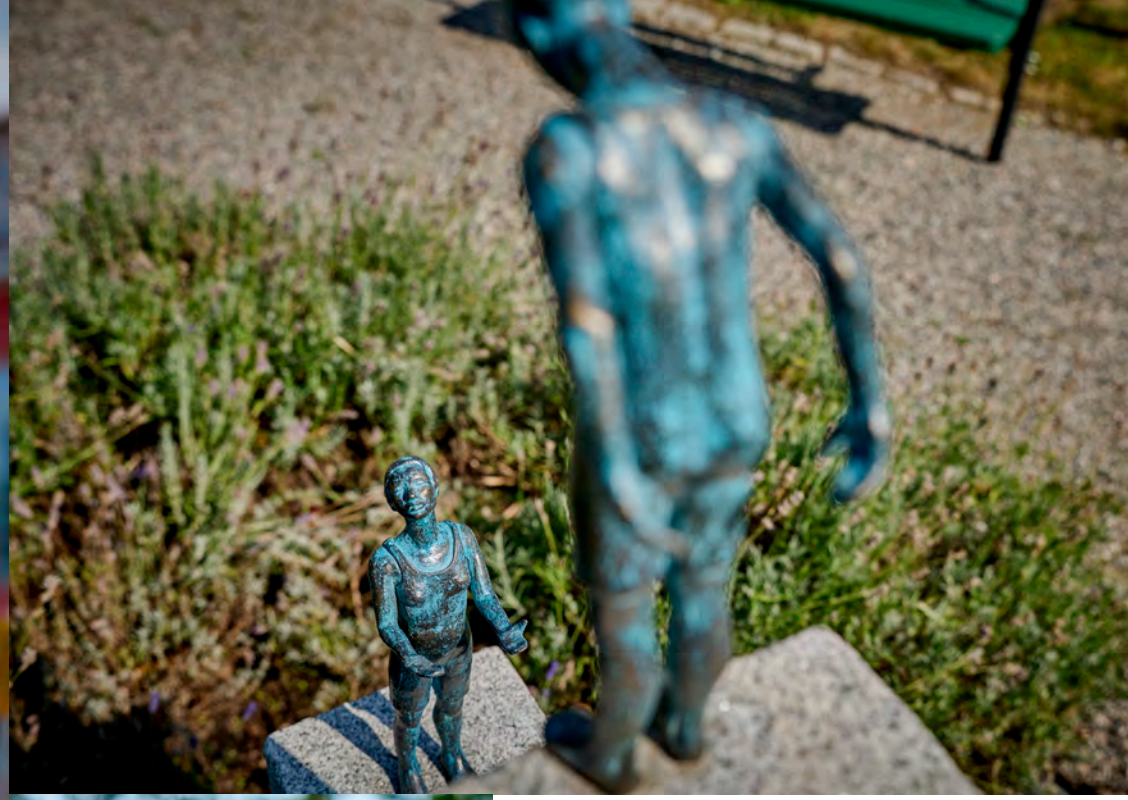

20. Don´t be Afraid

Av: Eva Larsson, 2026.

Eva Larsson undersöker i sitt konstnärskap, nyanser kring mänsklig interaktion i en föränderlig värld i teman som berör frihet och mod. Ett tema som blir tydlig i Don´t be Afraid.

Konstverket påminner oss om vikten av att våga ta ett steg framåt, utmana oss själva och samtidigt lita på andra.

21. Nuna

Av: Tomas Lacke, 2017.

En silhuett i stål avtecknar sig vid kanalen. Vad föreställer den? Är det en abstrakt form eller liknar den något? Tomas Lackes (1976–) figurer av stål är avskalade, med enbart de nödvändigaste linjerna för att fånga en figur. Hans skulpturer ses bäst på håll. När årstiderna växlar förändras verket. På vintern blir bakgrunden vit av snön och på sommaren grön.

Tomas Lacke berättar att platsen där skulpturen Nuna är placerad är väldigt personlig för honom. Tomas Lacke drev ett galleri på Centralvägen vid Åkers kal. Det var hans morfars bror som startade firman. Intill låg pappans bilverkstad.

22. Nypan

Av: Gunnar Carl Nilsson, 2022.

Konstverket Nypan är gjort av Gunnar Carl Nilsson, född 1960 i Gnarp och nu verksam i Hälleforsnäs. Konstnären är autodidakt (självlärd). Han arbetar materialmässigt med material som järn, trä, brons. Men även Snö och eld.

Skulpturerna har en arkitektonisk prägel med strama former men kan ibland variera och kombineras med organiskt inspirerade former från naturen.

Gunnar Carl Nilsson vill med verket Nypan ge klädnypan som form upprättelse. Den är enkel och genial både till form och egenskap. Klädnypan har en variation mellan strama och rundade delar. Mellanrummet med den runda fjädern förutsätter klädnypans dynamik och reglerar om den är öppen eller stängd. Nilsson leker med hjälp av verket med proportioner för att utmana våra förväntningar. Att skapa ett vardagsföremål i oväntad storlek skapar både igenkänning och överraskning.

23. Restless

Av: Fredrik Norén, 2020.

Har du någon gång slagit dig ner på en stol för att i samma stund känna dig rastlös? Eller satt igång med något för att direkt känna att du måste vila?

Känslan finns inbyggd i konstverket Restless, som nästan själv ser ut att vandra iväg. Här finns en stol som inte bara är en sittplats och en lekplats som inte bara är en plats för lek.

"Skulpturen pendlar mellan att vara inbjudande till vila samtidigt som den uppmuntrar till rörelse på samma gång."

Konstnären Fredrik Norén (1979–) leker med förväntningarna på platser. Restless är placerat vid promenadstråket intill Åkers kanal. Längst kanalen finns parkbänkar för att möjliggöra vila men på just den här platsen bjuder Restless in till detsamma. Verket handlar också om energinivåer som du ibland kan upptäcka på en lekplats, där barn och vuxna inte sällan har olika mycket energi.

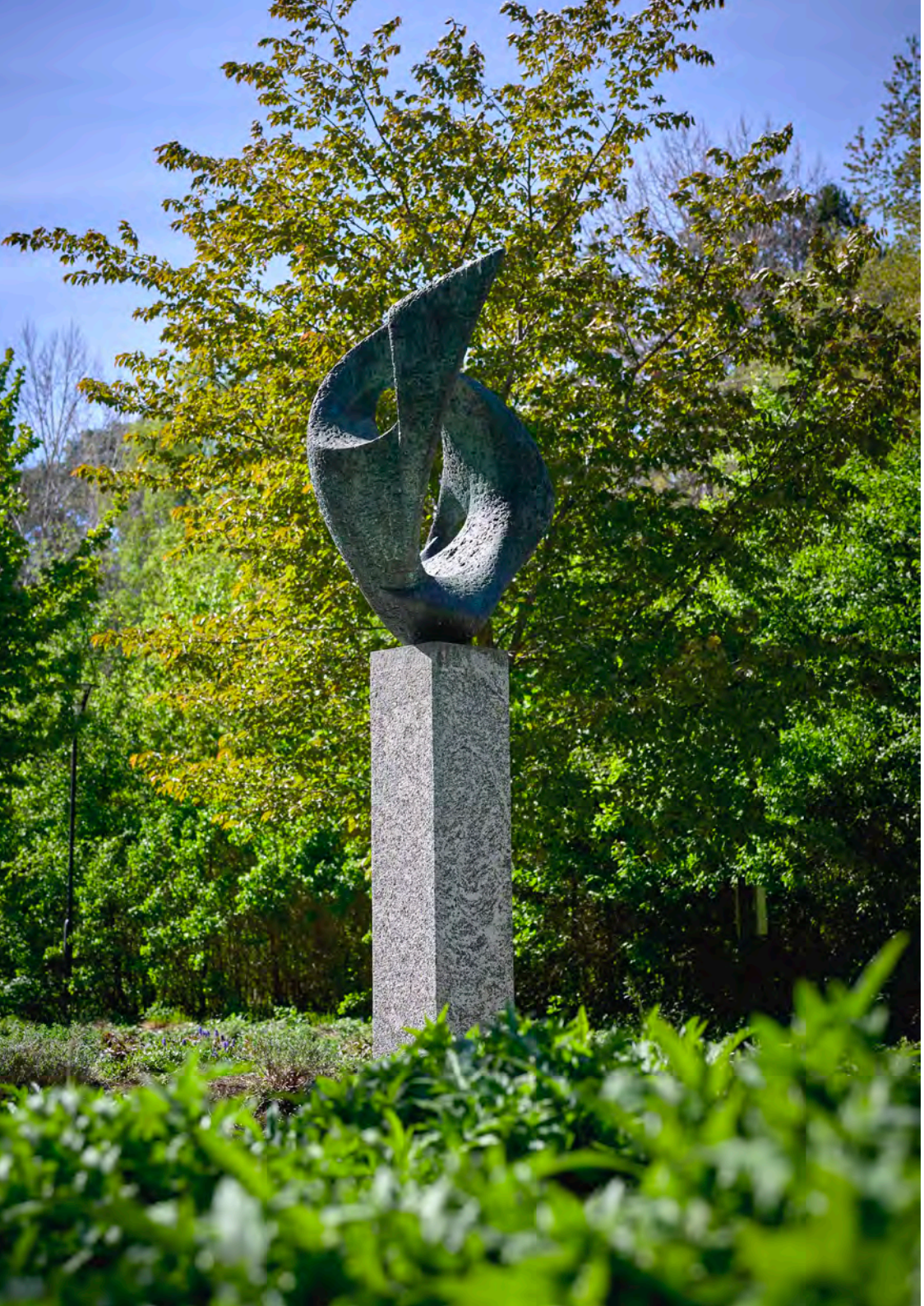

24. Rymdvolym

Av: Bengt Amundin, 1967.

Skulpturen Rymdvolym upplevs kanske bäst när du går runt den. Den är då i ständig förvandling beroende av vilken vinkel du ser den ifrån. Konstnären Bengt Amundin har berättat att han ville att verket skulle ha en svävande karaktär. Genom hålrum ser du naturen träda fram. Skulpturen är nonfigurativ och består av både hårda och mjuka former. Titeln Rymdvolym knyter an till temat rymden som fascinerade under 1950- och 1960-talet. Två år efter att skulpturen blev till, tog människan sitt första steg på månen. Skulpturens former ger också upphov till en annan rymd – den skulpturala rymden.

Bengt Amundin, (1915–2011), utbildade sig vid dåvarande Slöjdskolan i Göteborg och Konstakademin i Stockholm. Han bodde och verkade många år i Margretelund i Österåkers kommun.

25. Kusinerna

Av: Monika Gora, 2013.

De lekvänliga små skulpturerna med tydligt släktskap, lyser varmt orange under natten och inbjuder till lek under dagen. Skulpturerna är placerade på platsen i samråd med kommunens ungdomsråd. Konstnären till skulpturgruppen, Monika Gora föddes 1959 i Polen och är utöver konstnär även utbildad landskapsarkitekt. Idén till skulpturerna fick hon på en resa i Australien. Där fick hon syn på några släta stenar som såg ut som sovande djur. När hon sedan kom hem fick hon idén att göra skulpturer som liknade stenarna. Kusinerna i Österåker kommer från att Monika Gora tänkte sig att skulpturerna i Lillbroängsparken är kusiner till verket Familjen, ett tidigare verk placerat i Malmö.

26. Celeste

Av: Mats Åberg, 2017.

Konstnären Mats Åberg, född 1954 är skulptören bakom Celeste. Modellen till flickan på hunden heter i verkligheten Celeste Alba och är Mats Åbergs frus dotterdotter. Hon föddes mycket för tidigt men växte så småningom upp till en självständig flicka med stark vilja.

Mats Åbergs konst ställer frågor och får oss att reflektera, det finns inget bestämt svar, kanske handlar skulpturen om vänskap, trygghet, att ta hand om, och bli omhändertagen eller det tankeväckande i att det ofta kan vara barnet som ger föräldrarna mening och kraft. Skulpturen är skapad just för denna plats vid Åkers kanal.

27. Förklädd gud

Av: Lena Lervik, 2017.

”Vem spelar på sin pipa, en låt av gryningsluft – för himmelsk att begripa, höjd över allt förnuft”.

Hjalmar Gullbergs dikt har inspirerat till skulpturen av vallgossen i brons, den förklädde guden som finns mitt ibland oss. När Lena Lervik skapade “Förklädd gud” fick hennes barnbarn vara modell. Lena Lerviks skulpturer utgår ofta från antika myter, Förklädd Gud härrör från den grekiska gudasagan om Apollon vilken fick som straff att vandra förklädd bland människor på jorden. Hennes skulpturer har ofta ett andligt och ikoniskt uttryck. Flera av hennes verk är placerade i sakrala rum.

28. Sense of Touch

Av: Viktor Korneev, 2015.

Viktor Korneev (1958–) skapar ofta skulpturer av kroppsdelar som kan tänkas vara en del av något större. Du kan se dem som fragment, men samtidigt är de också något helt i sig själva. Foten i granit innebär en balansakt. Vi kan tänka oss att den är formad runt en mittaxel för att kunna stå upprätt. Segmentet foten står på efterliknar vatten som krusar sig när tårna doppas i det. Skulpturen handlar kanske om att göra avtryck. Människor har kommit och gått i historien och lämnat olika avtryck efter sig. Vilka avtryck vill du lämna efter dig?

29. Pregnancy

Av: Viktor Korneev, 2015.

Skulptur Pregnancy av skapad i bohusgranit. Den består av en torso, det vill säga en överkropp med avsaknad av huvud, armar och ben. Ändå har den händer. Precis som titeln berättar är det en gravid kropp. Händerna är knäppta över magen. En gest som kan tolkas som både trygg och beskyddande.

Om du går runt och tittar på baksidan så upptäcker du ett öra på kvinnans rygg. Ett öra som vi kan tänka oss lyssnar. Men vad lyssnar det på? På omgivningen? På fåglarna inne i skogen? Eller på barnets hjärtslag djupt där inne i magen?

30. Draken

Av: Berndt Helleberg, 90-tal.

Lekskulpturen av Berndt Helleberg är gjord i glasfiberarmerad plast. Den placerades i bostadsområdet vid Åkers kanal i samband med projektet Konst där du bor. Draken är en av flera lekskulpturer som skapats av Österåkerskonstnären Berndt Helleberg och som även placerats på skolgårdar runt om i kommunen.

31. Kyss

Av: Eva Marklund, 2018.

Högt upp mot himlen blir den synlig. Det kan dröja ett tag innan du ser den, men rätt vad det är upptäcker du två människor i profil som förmedlar en öm bild av kärleken genom sin kyss. Första gången konstnären Eva Marklund (1971–) ställde ut ett verk på temat Kyss var på Borås skulpturbiennal 2012. Sedan dess har hon gjort flera variationer på temat. Kyssen består av flera horisontella stålvajrar som är förtätade på vissa partier. På så vis kan en bild uppstå. Vajrarna är uppspända mellan två höga pålar, och anordningen påminner lite om hur ett badmintonnät är konstruerat. Verket kan betraktas från två olika håll. Om du vänder blicken mot kanalen blir träden en del av konstverkets bakgrund, men om du ser åt andra hållet så blir istället himmelen fond. Även vädret gör att verket konstant förändras.

32. Svanen landar

Av: Lars Brunström och Harry Modin, 2025.

Konstnärernas uppdrag var att gestalta en fontän på temat Vatten som livgivare. Bakgrunden är förstås närheten till vattnet i kanalen. Vattnet pumpas från kanalen till skulpturen och kommer på så sätt att cirkulera och bidra till att vattnet förs runt i ett kretslopp.

Konstverket är naturalistiskt gestaltad i klassiska material som granit och brons. I skulpturens möte med det rörliga vattnet uppstår en animerad scen: Svanen som landar på den grunda vattenytan, är fångad mitt i landningsögonblicket.

Konstnärernas förhoppning är att verket ska kunna bjuda in till kontemplation över naturens stilla under.

33. Gången tids arbete och odling

Av: Bengt Amundin, 1971.

Skulpturen får oss att blicka tillbaka och minnas hur näringslivet i kommunen kommit att förändras - från ett fokus på jordbruk till en samtid präglad av småskaligt entreprenörskap. Verket består av kugghjul och kvarnsten från den nedlagda Gillmyra kvarn, som 1971 skänktes av fru Jansson till kommunen. Dåvarande kulturnämnd beslutade att den lokale konstnären Bengt Amundin (1915–2011) skulle få uppdraget att arrangera delarna intill dåvarande Yrkesskolan vid Röllingby. När den nya friidrottsarenan började byggas 2016 nedanför Österåkers sportcentrum, flyttades skulpturen hit till Åkerstorpsrondellen. På så vis kom skulpturen närmare den ursprungliga platsen vid Gillmyra gård i Kvisslingby, där kvarnen en gång stod.

34. Vägen till en morgondag - bro utan ände

Av: Erik Wennerstrand, 2023.

Vägen till en morgondag, bro utan ände, är en skulptur i patinerad brons på ett fundament av diabas. Skulpturen handlar om färdvägar, mötesplatser och om det inneboende behovet av att upptäcka nya saker, såväl på det inre planet som på det yttre.

I skulpturen skildras platsens historia intill Åkersbro och Åkers kanal. Skulpturen avbildar Långhundraleden och ångbåten Åkers kanal som lägger an vid Pålhammars brygga.

Även mötesplatsen Åkersbro är representerad i skulpturen. Händer som sträcker sig efter varandra bildar tillsammans ett brovalv som reser sig över kanalen. På krönet av bron möts två människogestalter i ett fredligt handslag.

Händers betydelse för upprättandet av fredliga och livskraftiga samhällen är centralt för motivet. Det kommer också till uttryck i den text som är ingraverad på fundamentets långsidor.

Västra konstrundan

35. Spegel, Aaro & Fahlsten 50
36. Lightscape, David Svensson 51
37. Eldfågeln, Berndt Helleberg 52
38. Rörelse, tid, droppar (flödesschema), Peter Hagdahl 53
39. Vogel, Tomas Lacke 54
40. Flicka med kasperdockor, Göran Strååt 55

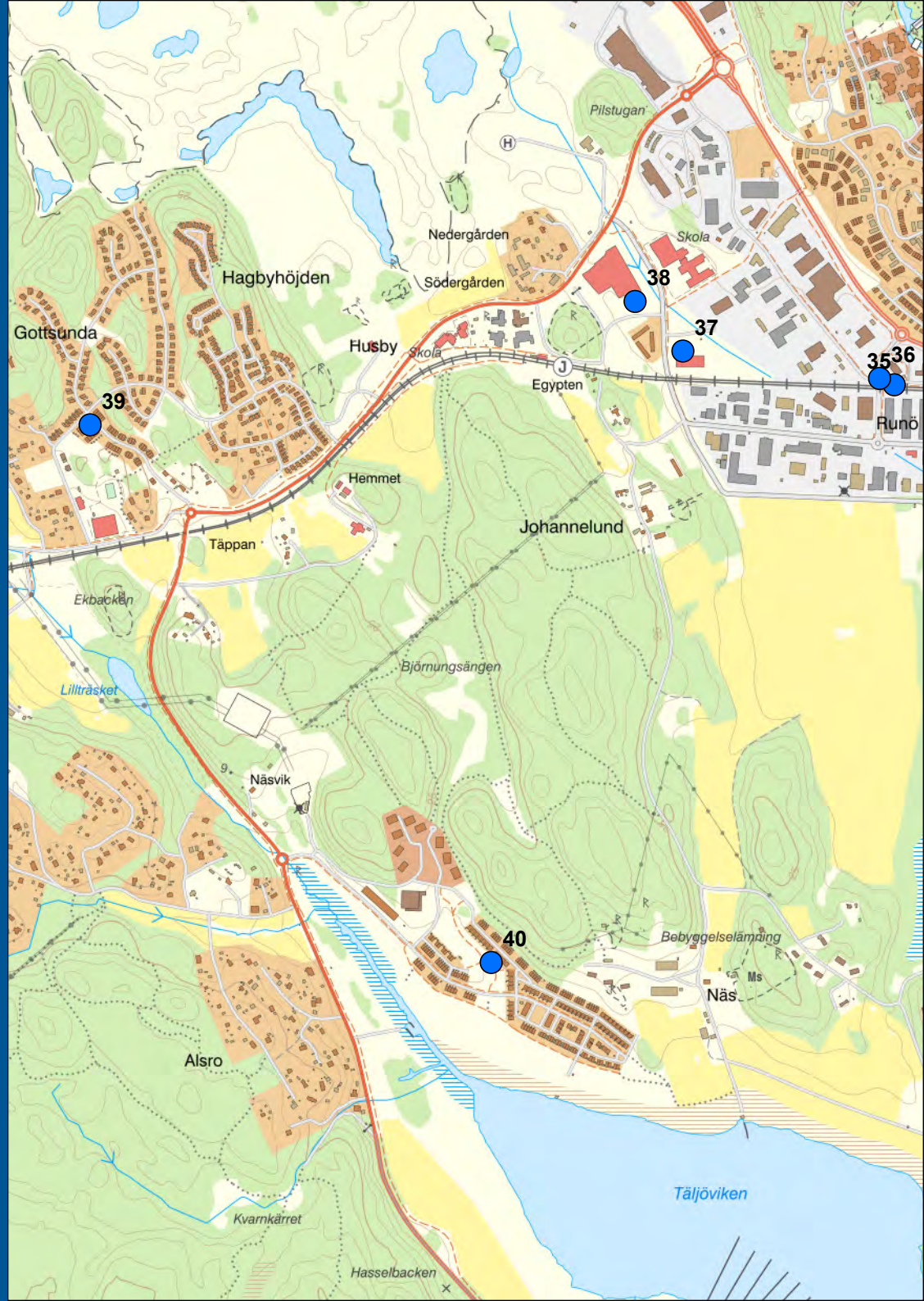

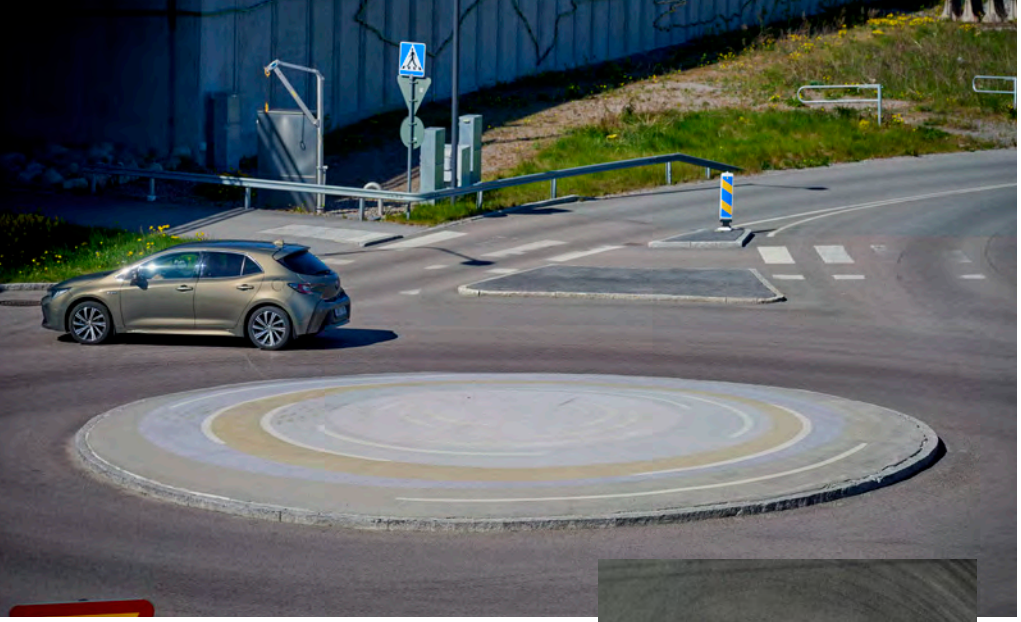

35. Spegel

Av: Aaro & Fahlsten, 2020.

Spegel är ett verk på temat land möter hav. Från väg 276 leds nämligen trafiken ned mot mer havsnära lägen i Österskär, Kanalstaden, Täljöviken och Näsängen. Konstverket skapades 2020 i samband med att Roslagsbanan rustades och att det byggdes en ny planskild korsning. I rondellens mitt framträder bilden av en stiliserad vattenvirvel med glitter och blänk. Motivet tecknar rörelsen och riktningen i cirkulationsplatsen och tydliggör bilarnas färd genom rondellen, samtidigt som verket anspelar på närheten till vatten. Konstverket är gjutet på plats i terrazzo, ett material som framställs av krossad marmor eller sten i cement. Intill rondellen återfinns en vassrugg. Konstnärsduon Aaro & Fahlsten har genomfört uppdrag över hela landet. Deras signum är kraftfulla mönsterformer och monumentala installationer.

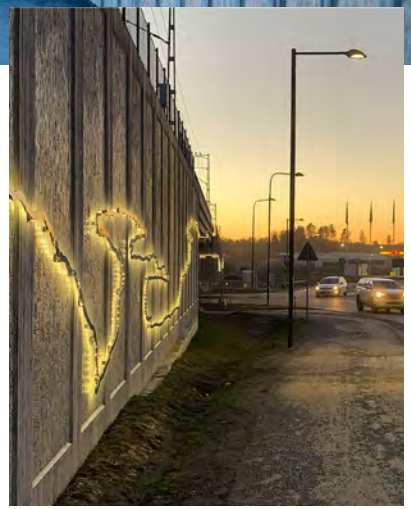

36. Lightscape

Av: David Svensson, 2020.

Lightscape är en linje av rostfritt stål som under dagtid skimrar i guldgula, gröna och silvergrå nyanser. På kvällen blir den till ett ljuskonstverk som lyser upp i mörkret och skapar en trygg känsla för de gående. Linjen löper längs med banvallen utmed tågspåret och far sedan in i tunneln, upp över dess väggar och vidare upp i taket. Men vad är det för slags linje egentligen? Konstnären David Svensson har utgått från historiskt landskapsmåleri med skildringar av kust och hav. Så här berättar han i sin projektbeskrivning:

"Konstverket är ett kollage av avbildade kustlinjer från målningar med olika konstnärliga visioner och ideal. Här möts nationalromantikens syn på naturen med symbolismen, naturalismen, realismen, impressionismen och modernismen."

Tänk dig att du har olika tavlor som föreställer kustlandskap och placerar dem efter varandra. Sedan dra du med pennan längs med varje tavlas kustlinje, och när en tavla tar slut låter du pennan gå in i nästa tavlas kustlinje och fortsätta i hela 530 meter, det är Lightscape.

Med den långa sammanfogade kustremsan knyter konstnären an till Österåker som skärgårdskommun.

37. Eldfågeln

Av: Berndt Helleberg, 1969.

Skulpturen Eldfågeln är tre meter hög och på huvudet sträcker sig röda böjda former som liknar eldflammor. Eldfågeln är också namnet på en rysk folksaga där den väldiga fågeln räddar tolv prinsessor från en ond trollkarl. Här i Österåker handlar det förstås om att rädda befolkningen från bränder.

Eldfågeln är skapad av Berndt Helleberg (1920–2008), skulptör och medaljkonstnär som arbetade en tid vid Pablo Picassos keramik-ateljéer. Med inspiration av Picasso började Helleberg intressera sig för afrikansk konst vilket avspeglas i hans verk. Helleberg bodde i Österskär under många år.

38. Rörelse, tid, droppar (flödesschema)

Av: Peter Hagdahl, 2022.

Konstnären Peter Hagdahls tanke är att verket ska ge en känsla av rörelse och förändring. Utmärkande för vår tid är kanske just känslan av att allt rör sig och befinner sig i förändring. Även konstverket förändras över tid, dygn, årstid och är väl synligt dygnets alla timmar. Du som besöker Österåkers multiarena flera gånger kommer därför kunna uppleva konstverket på ett nytt och annorlunda sätt varje gång.

Konstnären har involverat både skolelever och seniorer i den konstnärliga processen. Under tre tillfällen träffades de på konsthallen Länsmansgården. Tillsammans skapade de olika symboler som finns med i det färdiga konstverket.

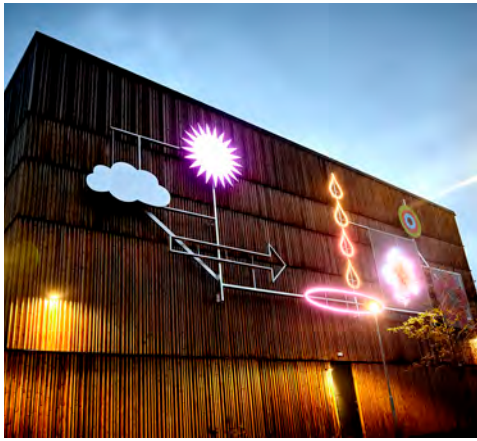

39. Vogel

Av: Tomas Lacke, 2021.

En silhuett i stål avtecknar sig mot grönskan. Skulpturen porträtterar ett barn som håller fast en fågel med ett snöre. Thomas Lackes skulpturer ses bäst på håll. Hans figurer av stål är avskalade, med bara det nödvändigaste linjerna för att fånga en figur. Lacke är en svensk autodidakt konstnär inom både måleri och skulptur. Han har varit verksam sedan 90-talet och har sin ateljé i Åkersberga där han även är bosatt.

40. Flicka med kasperdockor

Av: Göran Strråt, 1967.

Göran Strråt (1913–1994) bodde i Österåker. Han utbildade sig vid Kungliga konsthögskolan åren 1934–1940. Göran Strråt gjorde sig framför allt känd för sina bronsskulpturer. Flera har dockteater som motiv. Hans döttrar berättar att de ofta spelade dockteater hemma. Göran Strråt är representerad i på olika platser i Sverige till exempel på Sergels torg i Stockholm med skulpturen Sergelminnet som föreställer skulptören J. T. Sergel som med hammare och mejsel knackar fram en staty av en kvinna i marmor.

Österåkers kommun, 2026-08.

Upptäck konsten i Österåker! Den här broschyren bjuder in dig till att gå tre konstrundor med ett urval av den offentlig konsten i Österåkers kommun.

Österåker

Österåkers kommun • 184 86 Åkersberga • 08-540 810 00
kommun@osteraker.se • österaker.se/konst
facebook.se/osterakerskommun